

XII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Begunstigelser for landøkonomiske Forskudsforeninger.

(Udgiven af Landstingets Udvalg, den 17de December 1897.)

Stønt nogle af Udvalgets Medlemmer ikke tillægge dette Lovforslag synderlig Betydning — i hvilken Henseende de synes at være i fuld Overensstemmelse med Folketingets Udvalg, som i sin Betænkning af 13de Februar 1897 udtalte, at det for „at faa Folk med“ ansaas for „nødvendigt, at Staten bringer større Ofre til Støtte for Sagen, end Lovforslaget tilsigter“ —, er hele Udvalget dog enigt i at anbefale Lovforslagets Fremme.

Hvad man end mener om Landbrugernes Trængsel til billige Driftslaan, er det vel et Forsøg værd, om den Saanes form, Lovforslaget med de Raiffeisenske Saanekasser til Dels som Forbillede tilsigter at indføre, kan vente Tilslutning her i Landet. Det ejendommelige herved er det gensidige Ansvar, alle Medlemmerne i en Saanekreds have for Tilbagebetaling af det af det enkelte Medlem modtagne Saan. For Tiden vil den, der ikke har anden utvivlsom Sikkerhed at byde, som Regel kun kunne faa Driftslaan ved at stille personlig Kaution, og det følger af sig selv, at det ofte vil medføre enten Skuffelse eller en vis Fare for Afhængighed at maatte henvende sig til andre derom, for

ikke at tale om, at den, der har opnaaet en andens Kaution, vil have svært ved at undslaa sig for at gøre Gengæld. Foreninger med gensidigt Ansvar ville kunne bidrage til at fordele Risikoen ved Kaution saa meget, at den ikke — saaledes som det nu stundom sker — bliver til Ødelæggelse for nogen.

Forsættningen for, at en „Forskudsforening“ skal kunne holde sig og gøre Nytte, er imidlertid, at der træffes et skønsonomt Valg af Medlemmer, saaledes at kun saadanne Landbrugere optages, der ere kendte i Kredsen som paalidelige, flittige og dygtige Folk, og det er derfor af bethdelig Vigtighed, at der gaas forsigtigt frem ved Foreningens Oprettelse.

Lovforslaget mangler imidlertid ganske Bestemmelser til Vætryggelse herfor. Vel bestemmes det i § 1, Lit. c., at Optagelse som Medlem skal ske ved en med kvalificeret Flertal tagen Beslutning af Bestyrelsen; men i samme Paragraf Lit. i. foreskrives det, at Bestyrelsen skal vælges af Generalforsamlingen, paa hvilken samtlige Medlemmer have Stemmeret. Det ses ikke, hvorledes der her efter vilde kunne dannes nogen Forening, efter som det er en Forsættning for at blive